

2002: verkiezingen op 15 mei

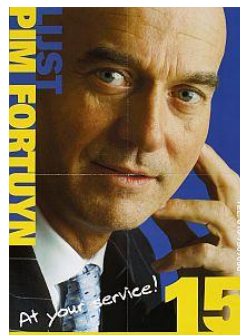
Kun je een verklaring geven voor het feit dat op de verkiezingsaffiches voornamelijk lijsttrekkers worden afgebeeld?

Politieke verhoudingen in 2002

Op 11 september 2001 werden terroristische aanslagen gepleegd in de Verenigde Staten. Gekaapte vliegtuigen boorden zich in de Twin Towers van het World Trade Center en het Pentagon. Voor President Bush van de V.S. vormde 9/11 de basis van zijn oorlogsverklaring aan het terrorisme. Osama Bin Laden en zijn islamitische terreurorganisatie Al Qaida werden verantwoordelijk gehouden voor de aanslagen. De beurzen zakten in en een wereldwijde economische recessie volgde. Veel internetbedrijven gingen failliet. De koersen van hun aandelen bleken veel te hoog te zijn. Deze economische recessie viel samen met de invoering van de euro in Nederland. Je kon niet meer met de gulden betalen.

De Nederlandse politiek werd opgeschud door de komst van de Lijst Pim Fortuyn (LPF). Deze partij werd in februari 2002 opgericht. Pim Fortuyn sprak over 'de puinhopen van Paars'. Hij viel op vanwege zijn opmerkelijke verschijning – in de pers werd hij vaak een 'relnicht' genoemd – en zijn uitgesproken standpunten. De LPF deed het in maart erg goed bij de gemeenteraadsverkiezingen. Vlak voor de landelijke verkiezingen in mei werd hij doodgeschoten door een linkse activist.

Fortuyn sprak over een 'vol Nederland' en pleitte voor afschaffing van het discriminatieverbod. Hij richtte zich vaak direct tot de kiezer: "At your service". Niet alle lijsttrekkers wisten hoe ze met deze opmerkelijke man om moesten gaan. Zo feliciteerde de opvolger van Wim Kok, Ad Melkert, hem niet met zijn goede prestaties bij de gemeenteraadsverkiezingen. Ook de nieuwe VVD-lijsttrekker Dijkstal vond het maar lastig om met Fortuyn in discussie te gaan. Beide partijen zouden veel zetels verliezen.

Jan Marijnissen zette zijn partij (SP) dit jaar minder neer als protestpartij, al had de SP wel altijd veel kritiek gehad op het paarse kabinet. Marijnissen had kritiek op de lange wachtlijsten in de zorg en de problemen in de multiculturele samenleving. Dit waren thema's die Pim Fortuyn ook benoemde. De SP wist hierdoor te profiteren van de LPF.

Verkiezingen in 2002

Na de moord op Fortuyn konden de kieslijsten niet meer worden aangepast. Het was op 15 mei dus nog mogelijk om op Fortuyn te stemmen. Veel mensen deden dat ook en de LPF kwam met 26 zetels in de Kamer. Het werd in één klap zo'n grote partij dat de LPF een serieuze partij was bij de kabinetsformatie.

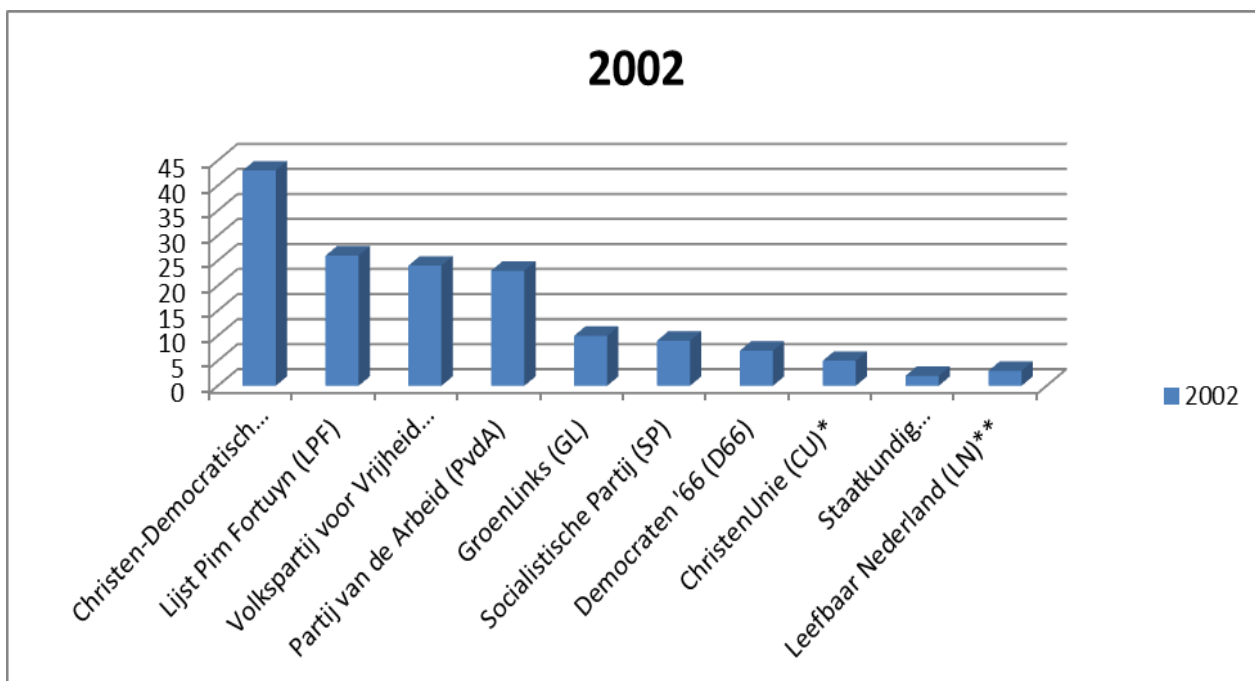
Jan-Peter Balkenende werd de nieuwe politiek leider van het CDA. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de PvdA en GroenLinks ging hij niet met Fortuyn de strijd aan. Dit bleek verstandig te zijn. Het CDA wist haar steun in

het land weer te vergroten. Op de meeste affiches staat een foto van de lijsttrekker: Melkert van de PvdA, Balkenende van het CDA, De Graaf van D66, Marijnissen van de SP, Veling van de ChristenUnie en Fortuyn van de LPF.

Wist je dat:

- ... er op de plek waar Pim Fortuyn is doodgeschoten op het Mediapark een gedenksteen ligt?
- ... GroenLinks het mooiste affiche had, aldus de jury van de afficheverkiezing die door het Forum voor Democratische Ontwikkeling was georganiseerd?

* fusie van RPF en GPV

** Een aantal lokale Leefbaarpartijen zocht elkaar op en vormde Leefbaar Nederland.

Dit leidde tot het kabinet Balkenende I (CDA, LPF, VVD, totaal 93 zetels).